

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) : ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป เขต 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร และเพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจมีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 3 จังหวัดพิจิตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 จำนวน 384 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) โดยใช้วิธีการพื้นฐานอย่างง่ายทางสถิติ เช่น การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และการทดสอบค่าไคสแควร์เทส (Chi square test)

1. สรุปการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ (51.56) และเพศหญิงร้อยละ (48.44) ด้านอายุพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุด มีอายุอยู่ในช่วง 41- 50 ปี (ร้อยละ 36.72) ด้านการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมากที่สุด มีการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 41.67) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วงต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 71.35) มีอาชีพเกษตรกร เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.68)

1.2 ปัจจัยแรงจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร พบว่า พรรคการเมืองที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือก คือ พรรคไทยรักไทย (ร้อยละ 64.43) เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบบัญชีรายชื่อ คือ มีนโยบายที่ตรงกับปัญหาของประชาชน (ร้อยละ 84.49) นโยบายของพรรคการเมืองที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกผู้สมัครของพรรค คือ นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค กองทุน

หมู่บ้าน ปราบปรามยาเสพติด (ร้อยละ 64.43) เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เลือกตัวแทนพรรคอื่นๆ เป็น ส.ส. เนื่องจากคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ส.ส.) ว่าเป็นคนดีหรือไม่ดี (ร้อยละ 75.34) วิธีการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ใช้ตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง เนื่องจากมีความเชื่อว่าพรรคสามารถทำประโยชน์ได้ (ร้อยละ 61.50) ผู้สมัครของพรรคการเมือง ที่กลุ่มตัวอย่างใช้สิทธิเลือกให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบเขต คือ นายนาวัน บุญเศรษฐ (พรรคไทยรักไทย) (ร้อยละ 91.44) เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือก คือ เวลามีปัญหาเดือดร้อนเป็นที่พึ่งได้ (ร้อยละ 81.83) ความเห็นต่อการบริหารงานของผู้สมัครรับเลือกตั้งฯ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือก เพราะว่ามี การนำเสนอ นโยบายหาเสียงที่ชัดเจน (ร้อยละ 79.68) และ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งว่าเป็นคนดีหรือไม่ดี (ร้อยละ 56.95) การได้รับข้อมูล ข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่ผ่านมาส่วนใหญ่จากสื่อโทรทัศน์ (ร้อยละ 82.62) การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งฯ ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า จากสื่อโทรทัศน์ (ร้อยละ 48.93)

ส่วนสื่อ/วิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งฯ ที่สนใจให้ กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือก คือ ผู้สมัครมาพบด้วยตนเอง (ร้อยละ 45.00) ความเห็นต่อการซื้อสิทธิขายเสียงของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าในเขตเลือกตั้งของตนเอง ไม่มีการซื้อสิทธิขายเสียง (ร้อยละ 87.16) วิธีการูงใจให้ลงคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่มีในเขตเลือกตั้ง คือ แจกเงินแจกของ (ร้อยละ 59.37) และสิ่งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ได้ให้การตอบแทนกับกลุ่มตัวอย่างต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คือ อาสาทำงาน แทนประชาชน (ร้อยละ 68.18) ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ร้อยละ 56.96) ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างว่าผู้มีอิทธิพลในการูงใจให้คนไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือ ตัวผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยละ 59.63) ความคิดเห็นต่อบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น ในหน่วยเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่ผ่านมา (6 กุมภาพันธ์ 2548) คือ ให้เหตุผลในการพิจารณาว่าผู้สมัคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คนไหนดี ไม่ใช่อะไร (ร้อยละ 77.54) ความคิดเห็นต่อการวางตัวของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่นในหน่วยเลือกตั้งในการเลือกตั้งที่ผ่านมา พบว่า วางตัวเป็นกลางไม่เข้าข้างฝ่ายใด (ร้อยละ 69.79)

3. การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีผู้ไปใช้สิทธิ (ร้อยละ 97.33) และไม่ไปใช้สิทธิ (ร้อยละ 2.68) เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) มีจำนวนทั้งสิ้น 10 คน คือ ไม่ว่าง ดิการกิจทั้งหมด (ร้อยละ 100)

ส่วนเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือ อยากได้คนดีมาบริหารบ้านเมือง (ร้อยละ 74.60) ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือ ด้วยตนเองจากการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ (ร้อยละ 79.95) ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนไปเลือกตั้งจากสื่อภาครัฐและเอกชน (ร้อยละ 87.17) ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) คือ ความรู้ความสามารถของผู้สมัคร (ร้อยละ 97.33)

4. การทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนมีประเด็นที่น่าสนใจ ที่สามารถกล่าวถึงเหตุผล ดังนี้

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อการตัดสินใจไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ ด้วยค่าไคสแคว์ พบว่า เพศ อายุ และการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปเลือกตั้งฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ส่วนรายได้ อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปเลือกตั้งฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจมีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 3 จังหวัดพิจิตร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ระบบบัญชีรายชื่อ นโยบายของพรรคการเมือง เหตุผลในการเลือกตัวแทนพรรคการเมือง คุณสมบัติของพรรคการเมือง เหตุผลการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ส.ส.) ความเห็นต่อการบริหารงานของผู้สมัคร คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) สื่อ/วิธีการหาเสียงของผู้สมัคร วิธีการจูงใจให้ลงคะแนนเสียงของผู้สมัคร การตอบแทนเมื่อได้เป็น ส.ส. บทบาททำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่นในหน่วยเลือกตั้ง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปเลือกตั้งฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ส่วนปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิกับการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง และผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในการจูงใจให้คนไปเลือกตั้งกับการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ด้วย ค่าไคสแคว์ พบว่า ผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในการจูงใจให้คนไปเลือกตั้งไม่มีความสัมพันธ์กับเหตุผล ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. อภิปรายผล

2.1 ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อการตัดสินใจไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีประเด็นที่น่าสนใจที่สามารถจะบอกพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจ เลือกพรรคไทยรักไทยมากที่สุด รองลงมาคือ พรรคมหาชนและพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งผลการเลือกตั้งครั้งนี้มีความคาดหมายที่หลายฝ่ายเชื่อว่า พรรคมหาชนที่มี นายสิริวัฒน จงรประศาสน์ (ส.ส. เดิมพรรคประชาธิปัตย์) บุตรชาย พล.ต. สนั่น จงรประศาสน์ ซึ่งเป็น ส.ส. เดิมในเขตนี้หลายสมัย และมีบารมีและฐานเสียงอยู่ในเขตเลือกตั้งนี้มายาวนาน ต้องชนะการเลือกตั้ง แต่ผลการเลือกตั้งกลับต้องพ่ายแพ้ต่อ นายนาวัน บุญเศรษฐ บุตรชาย พ.ต.ท. อดุลย์ บุญเศรษฐ ส.ส. พิจิตร หลายสมัยที่ลงสมัครในนามพรรคไทยรักไทย นายนาวัน บุญเศรษฐ ที่ได้รับการเลือกตั้ง โดยได้คะแนน 34,265 คะแนน มากกว่านายสิริวัฒน จงรประศาสน์ ที่ได้คะแนน 30,679 คะแนน

2.2 ผลจากการเลือกตั้งดังกล่าวเมื่อพิจารณาถึงเหตุที่เป็นแรงจูงใจของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งพบว่า สาเหตุที่เลือกพรรคไทยรักไทยเพราะ มีนโยบายตรงกับปัญหาของประชาชน เช่น นโยบาย 30 บาท รักษาทุกโรค นโยบายการปราบปรามยาเสพติด ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสังคม โดยส่วนรวม ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จะทำให้เกิดปัญหาสังคม ด้านอื่น ๆ ตามมาได้ ประกอบกับพรรคไทยรักไทยมีทีมงานที่ดี มีความสามารถ และนโยบายเสนอต่อประชาชนนั้น สามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งหากพิจารณาในส่วน of พรรคมหาชนจะพบว่า นโยบายส่วนใหญ่เน้นไปที่การสร้างคน สร้างอนาคต ซึ่งอาจทำให้ประชาชนไม่เห็นภาพ ที่ชัดเจน และในส่วน of เรื่องเรียนฟรีทุกอย่าง ประชาชนอาจไม่เห็นความสำคัญมากนักเพราะในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่จะเรียนหนังสือเพียงแค่การศึกษาภาคบังคับ และปัจจุบันนี้ก็เรียนฟรีเป็นส่วนใหญ่อยู่แล้ว และอีกสาเหตุหนึ่งที่สำคัญ อาจเนื่องมาจากนโยบายส่วนใหญ่ of พรรคมหาชนเน้นไปที่กลุ่มผู้ใช้แรงงาน ไม่ว่าจะเป็นการประกันการว่างงาน เรียนจบแล้วมีงานทำ ซึ่งนโยบายนี้ อาจเป็นเรื่องไกลตัว เพราะเขตเลือกตั้งในเขต 3 จังหวัดพิจิตร (อ.บางมูลนาก , อ.โพทะเล และ กิ่ง อ.บึงนาราง) เป็นพื้นที่ทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจไม่เห็นความสำคัญของนโยบายพรรคมหาชนจึงส่งผลต่อการเลือกตั้ง

อีกประการหนึ่งที่สำคัญที่เป็นผลต่อการเลือกตั้ง จากการศึกษา พบว่า หัวคะแนน ซึ่งพรรคไทยรักไทย มีโอกาสที่ดีกว่าพรรคมหาชน เพราะเมื่อปี พ.ศ. 2544 มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2540 เป็นครั้งแรก พรรคไทยรักไทยซึ่งเป็นพรรคใหม่ได้รับการเลือกตั้งมากที่สุด จึงเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล ซึ่งแสดงให้เห็นว่า

ประชาชนต้องการความเปลี่ยนแปลงจากระบบการเมืองเก่าๆ และเมื่อรัฐบาลบริหารประเทศ โดยมี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้นำนโยบายของพรรคไทยรักไทยที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งมาเป็นนโยบายรัฐบาลและสามารถดำเนินการได้เป็นรูปธรรม รวมทั้งนายกรัฐมนตรีมีภาวะความเป็นผู้นำมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จึงทำให้ความนิยมของประชาชนในตัว พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และพรรคไทยรักไทยมีมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นรัฐบาลรักษาการระหว่างการเลือกตั้งทำให้สามารถนำอำนาจรัฐมาเสริมการเลือกตั้งทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ โดยผ่านการทำโครงการต่างๆ ของส่วนราชการ เช่น โครงการประชานิยมต่างๆ อีกทั้งหวัะแนนที่เป็นก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน และนักการเมืองท้องถิ่นอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐ

ปัจจัยที่ทำให้ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) มากที่สุดคือ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง รองลงมาคือ ก้านัน ผู้ใหญ่บ้านและเหตุผลที่เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จากพรรคการเมืองมากที่สุดคือ พิจารณาจากเวลามีปัญหาเดือดร้อนเป็นที่พึ่งได้ รองลงมาคือ เลือกเพราะสังกัดพรรคที่ชอบ ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิวะพร ปัญจมาลา ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน : ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนม เขต 1 พ.ศ. 2537 ผลการศึกษาสรุปลได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนมากที่สุดได้แก่ พรรคการเมือง คุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหวัะแนน และศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งพบว่า ประชาชนมีความสนใจในการเลือกตั้งค่อนข้างมาก และพบว่าพรรคการเมืองมีบทบาทมากที่สุดในการเลือกตั้ง รองลงมาคือ คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหวัะแนน ศิวะพร ปัญจมาลา (2542: บทคัดย่อ)

สำหรับประเด็นความเห็นต่อการซื้อสิทธิขายเสียงมีความเห็นว่าในเขตเลือกตั้งของตนเอง ไม่มีการซื้อสิทธิขายเสียงมากที่สุด (ร้อยละ 87.16) และคิดว่ามี (ร้อยละ 12.84) วิธีการงูใจให้ลงคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่มีในเขตเลือกตั้ง มากที่สุดคือ แจกเงินแจกของ สิ่งที่คุณสมัครรับเลือกตั้งได้ให้การตอบแทนต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มากที่สุดคือ อาสาทำงานแทนประชาชน รองลงมาเป็นการแสวงหางบประมาณเข้ามาพัฒนาพื้นที่ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าระบบและวิธีการซื้อสิทธิ ขายเสียงระหว่างการเลือกตั้งยังคงมีอยู่สูงมาก แม้จะมีคณะกรรมการการเลือกตั้งคอยกำกับดูแล

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพิจิตรที่ผ่านมา มีผู้ไปใช้สิทธิ (ร้อยละ 97.33) และไม่ไปใช้สิทธิ (ร้อยละ 2.68) ส่วนเหตุผลที่ตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มากที่สุดคือ อยากได้คนดีมาบริหารบ้านเมือง ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าในเขตการเลือกตั้งใดที่มีการแข่งขันสูง ย่อมมีการ

รณรงค์หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างเข้มข้น และการพยายามเข้าถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างทั่วถึง โดยวิธีการเคาะประตูบ้าน อีกทั้งมีการนำกลยุทธ์ทุกรูปแบบมาหาเสียงเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งจากผลการศึกษาที่พบว่า วิธีการจูงใจให้ลงคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่มีในเขตเลือกตั้ง มากที่สุดคือ แจกเงินแจกของ รองลงมา คือ แจกคู่มือ และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง (ส.ส.) มากที่สุดคือ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนไปเลือกตั้งจากสื่อภาครัฐและเอกชน และจากการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุดคือการพิจารณาความรู้ ความสามารถของผู้สมัคร และจากกระแสความนิยมของสังคม

การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อการตัดสินใจไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ ด้วยค่าไคสแคว์ พบว่า เพศ อายุ และการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปเลือกตั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนรายได้ อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปเลือกตั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เพศ อายุ และการศึกษาที่ต่างกัน จะมีความสนใจทางการเมืองแตกต่างกัน และมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบต่างกันมาก จึงมีผลต่อการตัดสินใจไปเลือกตั้งต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ สุวิทย์ รุ่งวิสัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยประกอบการตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป กับผู้ที่มีการศึกษาด้านต่ำกว่าปริญญาตรี จะพบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปจะมีความสนใจทางการเมือง มีทัศนคติความคิดเห็นในทางการเมือง มีบทบาทการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง และมีพฤติกรรมในการออกเสียงเลือกตั้งสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และสอดคล้องกับการศึกษาของ อนุศักดิ์ จันตะกุล ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร จังหวัดน่าน” ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรของชาวจังหวัดน่านนั้น มีความแตกต่างกันตามภูมิหลัง กล่าวคือผู้ที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำ ได้แก่ผู้ที่มีการศึกษาด้านอาชีว อยู่ในเขตชนบท ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรมมีแนวโน้มจะไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากกว่า ผู้มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจสูง

ข้อที่ 2 ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจมีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขต 3 จังหวัดพิจิตร พบว่า เหตุผลในการเลือกนโยบาย การเลือกพรรคการเมือง คุณสมบัติของพรรคการเมือง เหตุผลการเลือกผู้สมัคร ความเห็นต่อการบริหารงานของผู้สมัคร สื่อ/วิธีการหาเสียงของผู้สมัคร การตอบแทนเมื่อได้เป็น ส.ส. ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิ ผู้มีอิทธิพลมากที่สุดในการจูงใจให้คนไปเลือกตั้ง และบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมือง

ท้องถิ่นในหน่วยเลือกตั้งที่ต่างกัน มีความสัมพันธ์ทำให้การตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบทบาทของพรรคการเมืองที่เป็นต้นสังกัดของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จะเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เพราะจะเป็นผู้กำหนดนโยบาย การคัดเลือกตัวผู้สมัคร การบริหารงานของพรรค และระบบการหาเสียงเลือกตั้ง และหัวคะแนน ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิวะพร ปัญจมาลา ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน : ศึกษากรณีการเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนม เขต 1 พ.ศ. 2537 ผลการศึกษารูปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนมากที่สุดได้แก่ พรรคการเมือง คุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหัวคะแนน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 คณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนกลาง และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดควรมีการวางแนวทางการเลือกตั้งให้มีความปราศจากการซื้อสิทธิขายเสียงและมีมาตรการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ กำนันผู้ใหญ่ นักการเมืองท้องถิ่น ต้องวางตัวเป็นกลาง

3.1.2 คณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนกลาง และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรมีการเข้มงวดในการตรวจสอบการซื้อสิทธิขายเสียงอย่างเคร่งครัด และในการจัดทำโครงการของทางราชการที่จะเอื้อต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในช่วงใกล้เลือกตั้ง และควรมีการตรวจสอบอย่างจริงจัง

3.1.3 จากการศึกษาพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีอิทธิพลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) อย่างมาก ดังนั้นในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ทุกครั้ง รัฐและคณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนกลาง และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ควรเข้ามาควบคุม และหาแนวทางป้องกันไม่ให้พรรคการเมืองที่รักษาการ ใช้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่น มาเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งของตนเอง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการทราบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งผลการศึกษาทำให้เข้าใจในพฤติกรรมของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ในระดับหนึ่ง

3.2.1. ควรมีการศึกษาในภาพกว้างทั้งจังหวัดว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ของทุกเขตในจังหวัดพิจิตร

3.2.2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ของทุกเขตในชนบทของจังหวัดพิจิตร เพื่อศึกษาว่าปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีความแตกต่างกันหรือไม่

3.2.3 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถือว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง จึงมีประเด็นที่น่าสนใจระหว่างการใช้สิทธิเพราะเป็นหน้าที่ หรือมีปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน